

DATUM
2020-10-20
ERT DATUM
2020-06-23

DIARIENR
2020/128-4
ER BETECKNING
Fi2020/02668/BATOT

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35)

Sammanfattning av Statskontorets remissvar

Statskontoret anser att

- en ny myndighet är den organisationsform som passar bäst för den funktion som regeringen vill inrätta
- det behövs en mer utförlig konsekvensanalys av de myndighetsövergripande systemintegrationer som krävs för att myndigheten ska få information för dataanalyser
- en sådan analys bör genomföras innan regeringen tillsätter en organisationskommitté med uppdrag att starta upp myndigheten
- en styrelse ger tillräcklig insyn och ett insynsråd behövs inte.

Statskontoret avstår från att lämna förslag på utredningens förslag på ny lagstiftning eftersom förslagen ligger utanför vårt kompetensområde.

Styrelsemyndighet fungerar bäst för att utföra uppdraget

Funktionen bör organiseras som en egen myndighet

Statskontoret konstaterar att regeringen redan har beslutat att det ska inrättas en funktion för systemövergripande riskanalyser, urval och kontroller som kan stärka arbetet mot felaktiga utbetalningar. Därtill föreslår utredningen att funktionen bör ta över ansvaret för att verkställa utbetalningar från välfärdssystemen. Utifrån dessa förutsättningar så delar Statskontoret utredningens bedömning att funktionen kommer att fungera bäst om den bedrivs inom ramen för en ny och egen

myndighet. Vi bedömer att förutsättningarna för att nå målen för verksamheten blir starkare om den leds av en myndighetschef jämfört med om den organiseras som en liten del av en stor myndighet med en annan huvuduppgift. Att inte ha något eget ansvar för att bereda och besluta om välfärdförmåner kommer att underlätta det omfattande samordnings- och utvecklingsarbete som uppgiften kräver.

Myndigheten behöver en styrelse men inte ett insynsråd

Statskontoret avstyrker förslaget om att myndigheten ska ha ett insynsråd eftersom den ska ledas av en styrelse. En av huvudpoängerna med styrelsemyndigheter är att styrelsen breddar insynen i myndigheten. Dessutom är det styrelsens uppgift att se till att verksamheten bedrivs inom ramen för gällande rätt. Om myndighetens ledning trots allt behöver extern hjälp för att stärka sin kompetens i integritets- skyddsfrågor kan den inrätta ett eget råd. En sådan lösning innebär att ansvarsförhållandena inom myndigheten blir tydligare än om det inrättas ett insynsråd där regeringen utser ledamöterna.

Förslaget om att myndigheten bör ledas av en styrelse motiveras med att myndigheten ska hantera omfattande utbetalningar och integritetskänsliga uppgifter. Statskontoret ser även att myndighetens komplicerade it-uppdrag talar för att myndigheten bör ledas av en styrelse. Det är viktigt att regeringen tillgodoser myndighetens behov av kompetens på dessa områden i sin rekrytering av styrelseledamöter.

Myndigheten kommer att fylla en viktig funktion

Statskontoret bedömer att de arbetsuppgifter som utredningen föreslår för den nya myndigheten kommer att fylla en viktig funktion i arbetet med att förebygga och förhindra felaktiga utbetalningar från välfärdsystemen. Vi delar utredningens slutsatser om att det är viktigt att de myndigheter som ansvarar för att bereda och besluta om välfärdförmåner fortsätter att arbeta aktivt med frågan. Erfarenheter från Statskontorets tidigare utredningar visar att en väl fungerande intern styrning och kontroll hos myndigheter som beslutar om välfärdförmåner är centralt för att kunna förhindra fusk och fel.

Det saknas en analys om förutsättningar och risker för systemintegration

Statskontoret anser att de uppgifter och analyser som utredningen redovisar behöver kompletteras innan regeringen fattar beslut om att tillsätta en organisationskommitté med uppgift att starta upp myndigheten. Det är komplicerat att bygga upp fungerande gränssnitt för informationsöverföring mellan välfärdmyndigheterna och den föreslagna myndigheten. Utredningen beskriver vad det är för information som ska föras över vid sidan om själva utbetalningsbeslutet. Men det saknas en utförlig analys av vilka tekniska utmaningar det finns, vilka

kostnader det kan innebära eller om det finns verksamhetsstörande risker med ett sådant utvecklingsarbete.

Det behövs inte fler övergripande mål

Statskontoret avstyrker förslaget om att riksdagen bör besluta om ett övergripande mål om att de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen ska minska. Huvudskälen är att det redan framgår av myndighetsförordningen att förvaltningen ska bedrivas effektiv och att styrkraften i riksdagsbundna mål minskar för varje nytt mål som regeringen ska styra mot. En mer utförlig motivering till Statskontorets ställningstagande finns i vårt remissvar på KUT-delegationens slutbetänkande.¹

Rimligt att vänta med att eventuellt inkludera fler utbetalningar

Statskontoret delar utredningens bedömning att det för närvarande inte finns förutsättningar för kommuner och arbetslöshetskassor att ansluta sig till den föreslagna funktionen.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och utredare Johan Wockelberg-Hedlund, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Johan Wockelberg-Hedlund

¹ Se Statskontorets remissvar på utredningen Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2019:59), dnr. 2020/15-4.